

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Volilni shod na Blánici pri Sevnici

17. avgusta.

(Konec.)

G. dr. Vošnjak nastopi z živahnimi živioškli sprejet. Iz njegovega obširnega govora povzamemo samo važnejše točke. V uvodu razloži imenitnost predstojećih volitev; potem razvija kratko zgodovino našega ustavnega življenja.

Pred letom 1848 je slovenski kmet bil tlačan graščakov. Po dunajski prekuciji je cesar Ferdinand sklical prvi državni zbor in tu je oprostil kmeta po odpravi tlake in desetine. A ta prva doba ustavnega gibanja se je kmalu odpravila, prišla je reakcija in namestu naprej, smo šli rakovo pot nazaj. Ljudstvo nij imelo postavodajalnega zbora, v kateri bi pošiljalo svoje poslance; vladali so ministri, odgovorni samo cesarju, a ne odgovorni tudi nam; sklenili so konkordat z Rimom, katoliško duhovenstvo z dunajskim nadškofom Raušerjem na čelu je v svoji veliki večini, kakor v prejšnjih časih graščake, tako zdaj podpiralo Bahov absolutizem. Imelo pa je zato z birokracijo vred žandarje na razpolaganje, kakor poprej beriče; imelo je pravico zapovedati ne samo v verskih stvarih, kar mu gre, ampak tudi v vsem šolstvu in v politiki. — Po dveh nesrečnih vojskah je cesar poklical ljudske poslance ter z njimi delil svojo oblast. Od leta 1861 se nobena postava ne sme dajati, nobeden novi davek naložiti in tudi sploh davki ne pobirati brez dovoljenja ljudstva samega po njegovih poslancih. Veseliti se moramo, da smo si pridobili to imenitno pravico, a tudi paziti, da si jo prihranimo. Čudne reči se zdaj po svetu gode. Le preočito se kaže,

da so se reakcionarji ali mračnjaki v celi Evropi zvezali in da delajo na to, vzeti ljudstvu svobodo in ga nazaj pahniti v suženstvo in nevednost. Hočemo mi sami k temu pripomagati, ter si sami svoje roke v verige vkovati? —

Govornik preide potem na razvoj narodnih in svobodnih idej med Slovenci. Še do letošnjega leta so skupno delali posvetni in duhovni narodnjaki za okrepčanje slovenske narodnosti, dokler niso letos en del duhovnikov in njihovi privrženci narodnost za pagansko razglasili in zagnali krik, da je vera v nevarnosti. In zdaj sumničijo nas, posvetne narodnjake, da hočemo izbrisati cesarja in vero. Govornik dokaže, da je to samo hudobno natolcevanje in sleparstvo, s katerim se skuša motiti prosto ljudstvo. Za tem kričanjem klerikalcev se skriva reakcija in vladoželjnost klerikalcev. Zato naj bodo narodi pazljivi pri volitvah za državni zbor.

Govornik se nikakor ne ponuja za poslanca. On preživo čuti veliko odgovornost in težko breme poslanstva zlasti sedaj, ko se je tudi med Slovenci ločila klerikalna od liberalne narodne stranke. A dolžnost je vsakega državljana in rodoljuba, da ne gleda na svoje osobne čute niti se ne prestraši nobenih težav, kadar gre za blagor domovine in naroda. Zato je pripravljen, prevzeti kandidaturo v državni zbor. Blagor slovenskega in vseh narodov se pa da doseči samo na potu napredka, po širjenji poduka in omike med ljudstvom, po politični in narodni svobodi. In to je naš program!

Govor dr. Vošnjaka je bil z navdušenimi živioškli prejet, če prav je kaplan Tompak večkrat vmes upil in tudi svojo drhaldo animiral, naj to stori. — Kakor med Tanše-

kovim je bil tudi med Vošnjakovim govorom vmes slišati divji vojni krik klerikalcev: „Proč s šolami, proč z učitelji!“

Kaplan Tompak se oglasi k besedi, katero mu predsednik brez obotavljenja privoli, ter ob enem opominja poslušalce, naj govornika mirno poslušajo.

Tompak govori najprej o šolski postavi. Šola je brezverna. (Klerikalci mu pritrujejo z divjim krikom: „Proč s šolo! Proč z učitelji!“) Učitelji so tudi brezverni. Pripoveduje od nekega fajmoštra na gornjem Štajerskem, katerega je učitelj iz šole spodil. Učitelji nečejo spoznati potrebe verskega poduka; ljudstvo pa plača učitelje; kmet je močnejši, ko učitelj, naj tega ne trpi, da učitelj otrokom „vero jemlje“. Kar katehet verskega uka vcepi otrokom v glavo, to jim učitelj zopet iztira. Po tej viži se vera zatira. Dozdaj so samo tisti kmetski sinovi, katere ste pošiljali v latinske in višje šole, izgubili vero in s tem svoje zveličanje (klici: tedaj tudi Vi!). Zdaj je že ljudska šola brezverska. Pa še ne zadosti. Na Pruskem hočejo vzeti škofom seminare, to je odgojilnice mladih duhovnikov; če bo naš državni zbor liberalen, bo tudi sklenil take postavbe. Pomislite si, možje, kakšni duhovniki bi se izrežali v seminarjih, ko bi posvetna oblast v njih gospodarila. (Z vzvišenim glasom: Taki duhovniki bodo, da bi sami bili brez vere in da bi sami vam ljudem vero jemali. (Velik smeh.) Tompak razlaga potem „državno-pravni“ program in ponavlja znana očitanja o izbrisanju cesarja in vere iz narodnega programa. Končno bere iz „političnega katekizma“ celi stavek o tem, kar bi bilo želeti, da se kmetskemu stanu zljajša: ponižanje davkov, ostreje kaznovanje hudodelnikov,

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Tretji del.

VII.

(31. nadaljevanje.)

Veter postaje vedno hladnejši. Namah se razpne jadro na vso moč, ter vihra, kar se jambor ne ulomi. Jezero postane sivo, se počne peniti in vršeti, kakor da je srdito.

Meta se nagne nerodno, da se čoln nagne in zajame precej vode. — Varujte se, rečem jej jaz; še enkrat tako, pa lahko utoniva.

Prišla je bila do zadnjega odstavka:

Er sah ihn stürzen, trinken,
Und sinken tief ins meer.
Die augen thäten ihm sinken,
Trank nie einen tropfen mehr.

Dvakrat ponovi té zadnje verze; potem me pogleda, in njena postava se mi zazdi čudna. Odvzame si klobuk; veter si začne igrati z njenimi lasmi, da jej plavajo po čelu; lica se jej žare, v temelji očíj, ki jih je imela uprte na-me, vganjala je svoje burke tajnostna budalost.

— Vaša ciganka, vsklikne, je bila ležnjivka; ali mi nij prorokovala, da bom živela sto let? — Potem pristavi s tišjim glasom: — Denes bi morala odločiti, bodevali živela skupaj, ali ne; ker vi ne mislite več na to, umreti hočem z vami.

To izgovorivši sune s krmilom takostrašno, da se čoln obrne in da vaš sluga pride šest čevljev globoko pod vodo.

Gospa, na tem svetu se ne vé, kaj koristi, in kaj škodi. Nikdar bi si ne bil domišljjal, da mi bode občevanje s prijateljem Harisom kedaj kaj koristilo. Streznovši se in prišedši iz dna jezera na površje, domislil se na prvo dolgočasnega Amerikana,

ter si čestitam, da sem bil v Genevi tri mesece z njim skupaj, kajti, ker sva se kopala vsaki dan v jezeru, postal sem dober plavalec; — bodite prepričani, da so se mi v tem trenutku vse moje slike, minole in bodoče, zdele prava malenkost v primeri z možnostjo, držati se na vodi. Misli se mi sčistijo in pride mi na mar, da se blizu mene utaplja ženska, kojoj sem imel rešiti, ali pa poginiti z njo. Vi smete misliti, kar volite, gospa; a k temu činu me nij silila niti humaniteta niti usmiljenje: vprvič sem čutil neko biro zaljubljene besnosti. Vse sem odpustil Meti, samo zaradi šarmantne in hvalevredne namere, utopiti Toni-ja Flamerina; zdelo se mi je, da življenje brez nje je nemogoče. Ta občutek se vam bode zdel ekstravaganten, in mislili boste valjda, da voda paladriškega jezera, kojega sem se dobro napil, združuje z drugimi dobrotami i to, da bolj upijani, nego rensko vino. Gospa, da se ekstravaguje, nij trebā piti; malo nespa-

manjše občine itd. Očita tudi dr. Vošnjaku, da je on pred tremi leti celjskim volilecem podpisal program, katerega zdaj zatajeva.

Dr. Vošnjak odgovarja, da to ni istina in da on nikoli pred nobeno volitvijo ni podpisal nobenega programa. Slovenski volilci tega tudi nikoli niso od njega zahtevali. (Kaplan Tompak se izgovarja, da morebiti ni dobro bil podučen in prekliče svoje trdenje. (Velik smeh.) Potem dr. Vošnjak zavrača Tompakove izjave in kaže na poslednje cilje tako imenovane „pravne“ stranke, katera bi zatirala vsako svobodo. Klerikalci stavljajo vero, katere nihče ne napada, na prvo mesto, jim ni niti za narodnost, niti za svobodne naprave. Nemški nadškof Ravšer, hud protivnik Slovanov, ako pride do krmila, jim bode zaveznik pri zatiranju Slovencev in mi bomo potem verni, a sužnji; a mi lahko ostanemo verni in svobodni (Dobro! Živio!)

G. dr. Josip Sernec iz Brežic potem govori o narodnem in „državnopravnem“ programu in dokazuje, da je pri nas Slovincih pred vsem treba narodnost braniti in si jo ohraniti; vere nam nikdo ne jemlje. Nemški klerikalci, s katerimi so se naši zvezali, ne bodo nič pravičnejši našim narodnim terjatvam, nego ustavoverni. Končno priporoča kandidaturu dr. Vošnjaka na podlagi narodnega programa. (Dobro!)

G. dr. Zarnik govori kot častni srenčan blanske občine. Zavrača očitania kaplana Tompaka, da hoče posvetna inteligencija vero podreti. Zoper pozitivno vero, zoper dogme katoliške cerkve se v nobenem državnem zboru ni govorilo. (Kaplan Tompak zakriči: Zoper papeževo nezmotljivost!) Kar se tega tiče — nadaljuje govornik —, je eden papež jezuvite kot državi in cerkvi škodljive odpravil, drugi pa jih je zopet potrdil. (Čujte! Čujte!) Govornik se obrača k šolskemu vprašanju in razlaga, kako treba je Slovincem šol in sicer dosti in dobrih šol, da ne ostajajo za sosednimi narodi. (Kaplan Tompak ves razkačen mika svoji kliki, da zatuli: Proč s šolami! Proč z učitelji!) Zakaj Nemci tako napredujejo? Ker imajo dobre šole. In potem se ni čuditi, da se Nemec bogati, da si kupuje grunte med nami, prejšnji slovenski lastnik pa postane njegov blavec ali vinicar. Kdor je tedaj zoper šolo, ta dela v pogubo našega naroda. Najhujši protivniki dobrih, neodvisnih šol so klerikalci. —

Tompak kriči; njegova drhalda vpije: Proč s šolami? Proč z učitelji! (Velik nemir.) Tompak si vesel roke mane, misleč, da se mu je posrečilo, zborovanje popolnem motiti. Velika večina zbranih mož izrazuje svojo nevoljo nad tako grdim, nespodobnim obnašanjem kaplana Tompaka.

Predsednik čaka nekoliko časa, da se zbor pomiri. Potem nadaljuje zborovanje. Ker se nobeden govornik več ne oglasi, sklone debato in daje kandidaturi dr. Vošnjaka in kanonika Kosarja na glasovanje. Tompak ugovarja, hoče, da se naj vprašanje stavi, ali smo „za vero“ ali ne. Predsednik ga odvrne, da je to vprašanje za kandidaturu, da pa kandidata Kosar in dr. Vošnjak sta vsak zastopnik enega programa.

Ko Tompak vidi, da je njegovo ugovarjanje brez vsega uspeha, skače med svojimi ljudmi, od enega do drugega, a čudno, ko predsednik vpraša, kdo je za Kosarjevo kandidaturu, Tompaka še njegove verne ovce zapuste, in ni eden roke ne vzdigne za Kosarja. Kandidatura dr. Vošnjaka je bila potem z ogromno večino sprejeta.

Predsednik sklone zborovanje.

Po odhodu Tompakovcev je mnogo volivcev še v pozno noč v prijateljskih pogovorih skupaj ostalo. Prišlo je k temu shodu tudi nekaj posestnikov iz krškega okraja; in kar nas je najbolj veselilo, prišli so taki možje iz breškega okraja, ki so poprej volili z nemškutarji, zdaj pa so odločno stopili na narodno stran.

Klerikalci so s svojim divjim obnašanjem probudili veliko nevoljo med pametnimi, premožnimi kmeti in bodo pri volitvi v Brežicah prav lahko šteli glasove, katere bode dobil njihov kandidat.

Brežki, sevniški in kozjanski okraj bode stal odločno za narodno liberalnega kandidata gosp. dr. Vošnjaka.

V Ljubljani 20. avgusta.

Takozvana „pravna stranka“ priobčuje zopet v „Vaterl.“ svoj program. Točka 3. se glasi: „Pravna stranka terja, da ostane je posamezna kraljestva in posamezne dežele avstrijske države samostojne in nerazdeljene (integrität).“ Pa naj naši pravničarji še trdijo, da bode ta stranka kedaj glavno terjatev naše narodne bodočnosti, zedinjenje Slovencev od Nemcev dovolila.

Integritete Stajerske, Koroške, Primorja itd., to hočejo pravnarji. Naš narod naj bo ve-komaj deljen in razkasan. Samo narodni program, samo Slovanstvo nas more rešiti, pravnarji so nam v narodnem obziru protivni.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. avgusta.

Kardinal Ravšer na Dunaji je praznoval cesarjev rojstni dan z velikim obedom, h kateremu je povabil vse ministre, dunajskega župana in drugo gospodo. Minister Lasser je napil pri tem banketu kardinalu Ravšerju; tudi znamenje časa.

Državni zbor se bode, kakor poroča dunajski dopisnik „Allg. Ztg.“ 5. novembra sklical. Dozdajni drž. zbor se kmalu razpusti in nikakor ni misliti, da bi se še enkrat sklical.

Na **Češkem** vlada prepoveduje vsak shod katoliško-političnih društev. Navadno se okrajni glavarji upirajo na nepostavnosti pri sklicevanju shodov. V nedeljo bi imel biti tak shod v Hajdu; po društvenih pravilih tamošnjega katoliškega društva sme vsak društvenik samo enega gosta k shodu pripeljati. Prišlo pa je samo 12 društvenikov in čez 200 gostov. Vladni komisar je zato zbor razpustil. Da pač vlada ne more pustiti policijsko vtikanje. Naj dela vsaka stranka svoje shode; volilci morajo sami dovolj pametni biti, da razločujejo dobro in slabo.

Hrvatski deželni zbor začne 25. avgusta t. l. svoje zasedanje. Ban se pa imenuje še le potem, kadar bode deželni zbor operat regnikolarne deputacije o spravi z Ogersko prejel.

Vnanje države.

Ruski car nastopi 27. avg. pot v Krim, in se bode v Moskvi nekoliko pomudil, obiskal stolno cerkev in pregledal vojno.

Francoski poslanec Audiffret Pasquier je odšel baje na Dunaji, da bi storil tikoma fuzije nove korake. Chambord ne bo izdal njenega oglasa. V sled poškodovanja angleških in francoskih ladij po Karlstih pri Bilbao so terjali francoski in angleški poveljniki od Karlstov, naj spoštujejo njihov prapor, katera terjatev velja kot nepripoznanje Karlstov za vojskovalno moč.

Španski kortesi so sprejeli postavni načrt, po katerem se ima poklicati 80.000 mož reserve. Kartagenski uporniki so odprli zapor, ter oborožili 1500 kazencev. Uradi iz Bilbao so sklenili priklicati tujih artilerijskih častnikov, ako se bodo domači službi odpovedali.

Španski karlisti so bili v Balzarenu tepeni, ter so šli potem proti Suriji. — Mednarodnjaci so nabili po oglih liste, v katerih

meti je v vsakej človeške strasti. Srce človeško pač zna upijaniti.

Jaz pridem na vrh, a Mete ne zagledam. Strah me malo poneha, ko jo zagledam viseti pod čolnom; za obleko se je bila nateknila. Hitro jo oprostim. Zavest je bila izgubila popolno; a posebno se nijsem bal. Kajti komaj eno minuto je bila pod vodo. Lahno gibanje prstov me je pomirilo do cela. Vzdrževaje jej glavo z levo roko, plavam z desnico in z nogami tako izborna, da vem, da bi me bil še Harris zadovoljen. Koncem nekojih trenutkov dospejem srečno do brega.

Prva skrb mi je bila, položiti Meto na tla; kmalu odpre oči, a takoj jih zopet zapre. Jaz jo vzdignem ter tečem z njo proti gostilni, ki ni bila daleč. Sredi pota me srečata dva brodnika, ter me besno začneta zmerjati, ter terjata čoln nazaj. Pokažem

jej ga s prstom, zagotavlja je ju, da je v dobrem stanu, akopram ga nijsem videl. Počasi se unježita, in moja možnja, ki jima jo dam, je bila tako nabita, da spremenita glas, ter mi hočeta pomagati nesti dragoceno breme, a nij mi bilo mari, da bi mi kdo pomagal. Gospa Mauserre, ki se je probudila, je ravnokar prišla iz hotela z Lulo, da bi naji poiskala. Zagledati naji, in misleči, da se je zgodila nepopravljiva nesreča, vsklikneti, da mi je vse po ušesih zvenelo. Čolnarje, ki so terjali čoln nazaj, sem lahko pomiril; več truda sem imel z Lulo, ki me je izpraševala, kaj se je zgodilo z njeno guvernanto. Kar je bilo še hujše: gospod Mauserre zasliši te krike. Namah popusti šah, skoči na dvor, in mislil sem, da bode stvar z njim prav resnoba. Gledal me je s prebodljivim in besnim očesom. Jaz se požurim pregnati mu nepokoj, zagotavlja joč, da

je Meta živa; a nepokoj menim da ga je menj trafil, nego grizeča nevolja, videti jo stegneno na mojih rokah, njeno lice proti mojemu, njene lase po mojih sencih.

Vrže se na-me, z vzdignjenimi pestmi, ter zakriči: — Vi ste ubog norec!

Ta krik mi je bila mera globočine njegove njegove rane. — Vi se spozabljate, gospod, odgovorim mu hladno. — In, odpahnovši si ga s spleč, vstopim v gostilno, kjer odložim breme. Nij ga entuzijazma, ki bi imel vedno vztrajnost, i meni so bile moči pri konci.

Gospod d' Arci je bil pritekkel; vzdignovši pleča in gledaje Meto, ki je bila ble-da, kano smrt, de je mi: — Kaka komedijantinja! — Potem mrmra med zobmi: — Misel je bila izvrstna; a srca vam je manjkalo.

(Dalje prih.)

delavcem pravijo, da jim fabrik nij treba za-
žigati, ker bodo denes ali jutri tako njihove.

Italija je sklenila z Nemško dve po-
godbi. Prva dopušča kupčijske, finančije in
in obrtnijske družbe v omenjenih deželah,
druga odpravo pónih listov za potovanje po
Italiji in Nemški in podpiranje obojnih ubo-
žnih podložnikov. Z Avstrijo se je Italija
sporazumela tikoma telegrafskih plač, s čí-
mur je občevanje zlažšano. — Nekateri kle-
rikalni listi objavljajo neki govor, ki ga je
Visconti-Venosta pri nekem obedu imel. List
„Agenzia Stefani“ pravi, da je celi govor
čista iznajdba. V Legnagu je z ogromno ve-
čino zopet Minghetti izvoljen. V Mantovi je
urad prepovedal zaradi zdravja duhovne vaje,
ki bi imele biti v tamošnjem semenišči.

V Chislehurstu na **Angleškem**
je bil shod bonapartistov, pri katerem se je
glasovalo za sklenenje z republikanci. Rouher
je trdil, da si kralja Francoska ne bo dala
usiliti. Poprej se upre. Želel je glasovanja
narodovega, katero bi se za bonapartizem
gotovo ugodno končal.

Pruska vlada bo starokatoličane dr-
žavopravno priznala. Se bode-li njih škof
Reinkens od države plačeval ali ne, se
ne ve.

Turški sultan je poslal lastnoročno
pismo Grškemu kralju, v katerem se mu zá-
hvaljuje za red, ki mu ga je bil oni dan
podelil.

Perzijski šah je prišel v Carjigrad.
Trdnjave in tuje ladije so ga počestile s to-
povimi streli.

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice 18.
avg. [Izv. dop.] Brati je bilo po časopisih,
da se je pod dr. Costovim predsedništvom
ustanovil v Ljubljani odbor, ki je začel de-
nar nabirati, da bi na pustem in neobljude-
nem Golovci zidal novo cerkev, Kalvarijo
ali Golgato ali kaj, dasiravno je v Ljubljani
cerkva zadosti. Še te so večkrat prazne, kot
polne. Ako bo dr. Costa (na čegar pobož-
nost jaz sicer nobene vere nemam) na pu-
stem Golovci res zidal svojo cerkev, bog,
koliko denarja bo treba skupaj spraviti, ko-
liko denarja se bo proč vrglo v čisto nero-
doviten in nekoristen cilj. Gospoda, poglejte
malo krog sebe, ali bi ne mogli te velike
svote, ki jo mislite v zemljo zakopati, ne-
izmerno blagodejno in koristno založiti?

Nikoli nikjer nij tacega pomanjkanja
šol kakor v ljubljanski okolici. Tu, vam
pred nosom okolo in okolo Ljubljane, naj-
dete najbolj zanemarjeno ljudstvo. Brati in
pisati znajo daleč po gorenjskih in dolenj-
skih hribih več, nego po ljubljanski okolici.
Tukaj je toliko nevednosti, toliko duševne
zanemarjenosti, kakor morda nikjer. Ali bi
ne bilo torej poštenje, da bi za šolo, za
poduk ljubljanskega okólija prej skrbeli,
nego za odviše cerkve, ki bodo prazne stale,
k večjemu obiskovane od starih „kofetnih“
tercijalk. Šole, in to kar narodu duševno
res koristi in kar mu je najbolj treba — bi
zidali vi, ko bi imeli ljubezni do naroda. Ali
vi dajete narodu kámena, namestu kruha.

Iz Velikih Lašič 17. avgusta.
[Izv. dop.] (Naš poslanec.) „Novice“ št.
33 od 13. t. m. naznanijo, da so se posve-
tovale pretekli teden kmetske občine zdru-
žene z okolico Ljubljansko, (e, bili so sami
fajmoštri, kmetov nij bilo Ur.), koga naj
volijo za državnega poslanca. Pravijo, da so
pri tem posvetovanji udeležili se tudi Laš-
čanje, ter da je bil za kandidata enogla-
sno grof Jože Barbo potrjen. To je laž. Iz
Laškega sodnijskega okraja se nij nobeden

veljaven mož pri posvetovanji udeležil, in
pri nas nij ne duba ne sluha od grofa Barbo,
pri nas je ta mož čisto neznan in se nobe-
den ne zmeni za Barbo. Mi smo samo sli-
šali, da je že bil poslanec, pa da je zmirom
le molčal. Mi želimo kák javni volilni
shod v Ljubljani ali drugje blizu, in da se h
temu shodu skliče več veljavnih mož, pa
ne kaplanov, ampak kmetov, volivcev, iz
vseh sodnijskih okrajev. Potem si zberemo
poslanca, mi, ki davke plačujemo; a ne ta-
cega kimavca, ki ga hočejo uriniti nam kle-
rikalci, sosebno kaplanje. — Jaz mislim, da
se v Ljubljanski, Vrhnjski, Zatiški, Litijski,
Ribniški in Laški okolici vendar še kakšen
pošten in izveden mož za poslanca dobi, ne
pa v Mokronoškem okraji, in še tak grof,
kakor je ta g. Barbo, ki je dokazal, da za
poslanca nij, če prav more biti osobno pošten.

Iz Loža na Notranjskem 19. avg.
[Izv. dop.] (Dr. Zarnik naš poslanec!)
Naši mestjanje so se zmenili, da bodo volili
g. dr. Zarnika za poslanca. Zato so mu pi-
sali sledeče pismo z lastnoročnimi podpisi:
„Blagorodni gospod dr. Zarnik! Podpisani
mestjani v Ložu želimo Vas za svojega dr-
žavnega poslanca v državni zbor na Dunaj
izvoliti. Prosimo Vas torej, ako se strinjate
z resolucijo, stavljeno na volilnem shodu v
Postojni dne 13. julija t. l., da nam Svoje
mnenje o tem v kratkem času naznaniti bla-
govolite. Vse za narod, omiko in svo-
bodo!“

Matevž Mlakar, župan; Gregor Lah, sve-
tovalec; Franjo Hlapše, svetovalec; Gregor
Špehek, Gašpar Mlakar, Jan. Južna, Val.
Zabukovec, Fr. Juvančič, Andr. Repič, od-
borniki; Andr. Sterle, posestnik, Štef. Sajec,
Jak. Žnideršič, Fr. Ule, Miha Sterle, Matevž
Tomec, Jan. Žnidaržič, Luka Avsec, Jarnej
Intihar, Jan. Sterle, Jan. Jarnejčič, Jarnej
Lavrič, Georg Pelan, Franc Južna, Jož. Ko-
čevar; Jarnej Turk, odborniki, Jarnej Preve,
Jak. Tomec, Franc Sterle, Ant. Knafel, Jar-
nej Tomc, Jarnej Južna, Franjo Kovač, Jož.
Pelan, Tomaž Levec.

Na tem pismu pa še nijso vsi meščani
podpisani, temuč tisti, ki so ravno doma bili.
Drugi, katerih nij bilo doma, da bi bili pod-
pisali, so ravno teh misli in bomo volili Lo-
žanje vsi, kakor en mož, tako da ob dnevu
volitve Ložanje ne bomo zadnji.

(Pristavek uredništva: G. dr. Zarnik je,
kakor čujemo loškim meščanom že odgovoril,
da se strinja s postojnsko resolucijo in sprejme
kandidaturo. Uredn.)

Iz Ogarskega 16. avg. [Izv. dop.]
Znano je, da se je Slovanom, ko so bili pod-
jarmljeni na severu in na jugu, dovolila le
ena inteligencija. To inteligencijo so morali
tlačitelji Slovanom zaradi tega dovoliti, ker
je bil njihov jezik ljudstvu neznan. Pošiljali
so se v šole slovanski sinovi, da bi bili kot
dušni pastirji — sicer v tujem jezici izučeni,
a ipak znanstveno izolikani — na dotičnih
mestih. Olikani duhovnik je znal latinski in
nemški popolnem, kar pa se tiče slovanskih
jezikov, le materini dijalekt — z malimi iz-
jemami. In vendar je moral tako olikani du-
hovnik svojim farmanom slovanski govoriti.
No, slavno duhovenstvo, ki te je rodila slo-
vanska mati, ki živiš od slovenskega ljudstva,
kaj si storila za svete pravice svojega na-
roda? — Skoraj da nič — moraš mi odgo-
voriti. Vedno pridiguješ ljubezen in po-
štenost, obnašaš pa se neljubeznjivo in

nepošteno — rimljanstvu hočeš žrtvovati
svete pravice svojega tlačnega naroda.
Jaz trdim in vsakdo mi bo priznal, da je
ptič, ki zataji svoje gnjezdo, najmenj vredna
žival na svetu. Ljubi duhovniki, če ste si-
novi slovenskega naroda, ako živite od njega,
spametujte se že enkrat, in, ali se ne me-
šajte v politične pravice, ali pa, da-li to ho-
čete, popustite svojo rimsko politiko in de-
lajte složno s sonarodnjaci. Stoletja ste
imeli kot slovenska inteligencija osodo na-
rodovo v rokah; žalibog, da se mora z ma-
limi izjemami konstatirati, da bi jo bili rajši
prodali, nego jo povzdignili; denes, hvala
bogu, se jetudi ljudstvo začelo zavedati, in
vaš privilegij je ohromel; ako boste delali
še zanaprej proti lastnej krvi, prišel bo
kmalu čas, ko bode krepka slovanska lipa
odvrгла mah, ki jej izsesava sok, ter ga
bacnila v ogenj. Ako nijste zmožni, ali ako
vam poklicne dopušča, potegovati se vprvič
za domovinske težnje, stopite mirno v svojo
izbico, ter se ne umešavajte v politiko, kajti
to nij vaš živelj. Vi ne veste, kako globoko
žali dobrega, od daleč opazujočega rodoljuba,
ako se od vas vaše brezglavno početje javno
reportira — brezglavno, kajti kdor nij šel
nikdar z doma, nij nikdar domov prišel. Kdor
služi tujemu vpljivu, mora si dati dopasti, da
se izključi iz narodovega občestva. J. B.-č.

Domače stvari.

— (Nemškutarski volilni odbor
v Velikovecu) na Koroškem je izdal v slo-
venskem jeziku pisani oklic na slovenske
koroške kmete, naj volijo njegovega kandi-
data. Z boleščjo vidimo, kako se naši narodni
protivniki našega jezika poslužujejo, da proti
naši narodnosti delajo. A isto tako nas
boli, da tu moramo videti, kako si ti nem-
škutarji v le-tem pismu na volilce ni z eno
besedo ne upajo ziniti proti našim narodnim
terjatvam, temuč za se agitirajo samo s tem,
da zabavljajo proti reakcionarnim in kleri-
kalnim namenom.

— (Kaplan Klun, sodelavec „Neue
Freie Presse“) V nekem „Poslanem“ lista
„N. F. P.“ 19. avg. preklicuje ta mož vest v
dopisu iz Ljubljane, da bode on „Leitartikler“
novega klerikalnega slovenskega dnevnika.
„Ta dopis, pravi Klun, se z resnico tako
malo vjema, kakor noč z dnevom; liberalni
Slov. Narod je privatno mnenje nekega Da-
ničnega dopisnika kot gotovost po svetu raz-
glasil, da bi po svoji navadi klerikalce
smešil pred svetom. S Klunom se tedaj
smešijo klerikalci. Ne bi verjeli, da je Klun
sam že prišel do tega spoznanja.“

— (Klerikalna agitacija na priž-
nici.) Od st. Pavla v Savinski dolini se
nam piše 17. t. m.: Denes je bila pri nas
nova maša. Pridigoval je g. Jeraj, župnik iz
Žavca. Namestu da bi bil lepo govoril olju-
bezni do bližnjega in o vzvišenim poklicu
duhovnika, o miru in spravi, pravil je na
prižnici o državnem zboru, o novih vo-
litvah, nagovarjal ljudi, naj duhovnike za vo-
litve može in poslance volijo, trdé, da je „vera“
v nevarnosti, da se nejevera hoče vriniti in
enake klerikalne neumnosti in laži. Celo pol-
drugo uro je to klatil.

— (Rožanska čitalnica) napravi v
nedeljo 24. t. m. občni zbor in volitve
novega odbora. Uljudno se vabijo vsi čestiti
udje.

— (V Šmarji) pri Celji so, kakor se nam piše, slovesno praznovali rojstni dan cesarjev.

— (Iz Ljutomera) se nam piše: G. Blaže Pernišek, vrli tukajšnji učitelj, je pred 14 dnevi hudo zbolel. Ker nij mogel do dobrega okrevati, odpeljal se je 18. t. m. v „javno bolnišnico“ v Gradec zdraviti. Da bi pač kmalu ozdravel domoljubni ta učitelj!

— (Iz Mokronoga) se nam piše: 18. t. m. ob 1/2 10 na večer je strela udarila v kozolec tukajšnjega župana Penca. Zgorelo je blizu 20 voz otave in veliko česla. Rešili nijso nič, kajti branili so le bližnja poslopja. Škode je nad 2000 gld. Poškodovani je bil zavarovan.

— (Kaplan Klun) je bil na tožbo dr. Vošnjaka pri včerajšnji sodnijski obravnavi obsojen na štiri dni zapora in mora sodnijske stroške plačati. Da bi namestu zapora plačal denarno kazen, nij bilo sprejeto. Obširneje poročilo jutri.

Razne vesti.

* (Zgorela.) V nekem gledališči na Dunaji je morala te dni izgubiti življenje lepa osemnajst let stara plesalka. Ko se je namreč oblačila, se nagne k luči, da se jej obleka vname, da je bila deklica takoj ognjenemu stebri enaka. Ko strašno zaupije, jej hoče tovaršica, ki je prej drugam gledala, pomagati, a goreča nesrečnica skoči skozi vrata ter teka potem kričaje po mostovži, zaradi česar je ogenj še bujši postal, dokler nij pala na tla. Koža jej je mahala od telesa, bila je tako sežgana, da jej nij bilo moči pomagati. — Bila je ta nesrečnica zaročena z imenitnim laškim pevcem, h kateremu je imela taisti dan odpotovati v Milan.

* (Požar v Neumarktu.) Letošnje leto je zares polno nesreč, da še malo katero tako. Vedno se sliši, da je toča vse poljske pridelke uničila zdaj v tem, zdaj v onem kraju, ali pa, da je požar ljudi v nesrečo pahnil. Zadnje dni je bil zopet v Neumarktu na Štajerskem strašan ogenj. Škoda, po večjem preračunjenju, znaša nad 10 tisoč goldinarjev. Zavarovanih je malo, in še ti ne za veliko. Položaj teh nesrečnejev je strašno pemišljanje vreden, tembolj, ker so tudi njihovi drugi sotržani lansko leto pogoreli, da še zdaj ono nesrečo težko čutijo.

* (Trideset tisoč goldinarjev) je stal umetni ogenj, ki se je napravil na čast perzijskemu kralju, ko je bil na Dunaji. — Strašno smo bogati!

* (Zares čestivredna družba) se je ustanovila v neke novoangleške državi, kajti vsi udje so počez po 80 let stari. Udov ima okoli 200, namen pa ji je, da napravi vsako leto skupno veselico. Nekateri udje so stari nad 90 let, pa so tudi „mladeniči“, ki štejejo še le 70 let.

Umrli v Ljubljani

od 16. do 18. avgusta.

Jak. Peterca, krojač, 54 l., na oslabiljenji. — Ana Navoda, otrok fabr. delavca, na otročjaku. — Marg. Horošic, fabriška delavka, 41 l.; na poškodovanji. — Jan. Rhar, otrok mestnega sužnika 15. mes., na otročjaku. — Marija Samasa, posestniški otrok, 6 ted., na slabosti. — Ant. Rajšer, kancilisk otrok, 7 l., na dristi. — Franc B. dila, kovaški otrok, 4 mes., na otročjaku. — Jan. Strekel, dlinarski otrok, 6 l., na kozeli. — Karl Urbančič, nadzorniški otrok, 9 mes., na griži. — Marija Germavšek, kuharica, 33 l., na pljuč. tuberk.

Tuji.

20. avgusta.

Pri Elefantu: Berenger iz Dunaja. — Bajc z gospo, Martineli s tovaršjo, Vukson z gospo, dr. Šust iz Trsta. — Bošnj. k iz Zagreba. — Kolar iz

Zagorja. — Medved, Hansel, Niedermajer iz Halajna. Pri Mateti: Karaboczek, Zajc, Brauchbar, Hirš, Mira iz Dunaja. — Smuk z gospo iz Novega mesta. — Rötzel iz Kočevja. — Urbančič iz Pred-dvora. — pl. Goslett iz Hrastnika. — Fridrich iz Češkega. Pri Zamorci: Luks iz Požuna. — Žohar iz Gradca. — Köler iz Češkega. — Harat, Ferder iz Račjega.

Tržne cene

v Ljubljani 20. avgusta t. l.

Pšenica 7 gl. — kr.; — rež 4 gl. 60 kr.; — ječmen 3 gl. 30 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 60 kr.; — prosó 3 gl. 60 kr.; — koruza 4 gl. — kr.; — krompir 2 gl. 40 kr.; — fižol 5 gl. — kr.; — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povenjen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 1/2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 30 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 80 kr.; — slame cent — gl. 95 kr.; — drva trda 7 gl. 10 kr.; — mehka 5 gl. 20 kr.

Dunajska borza 20. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	40
1860 drž. posojilo	102	30
Akcije narodne banke	971	—
Kreditne akcije	237	25
London	111	50
Napol.	8	91
C. k. cokolini	—	—
Srebro	105	50

2 do 3.000 gold.

se vzeme na posodo proti zagotavljenji, dobri obrestim in povrnitvi v 3 letih iz hišne najemščine. (220—1)

Pismene ponudbe pod znamenjem A. A. Nr. 1. prejema iz prijaznosti
Opravništvo „Slov. Naroda“.

Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepiti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupitii, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, dokaz najstrogejšje solidnosti!

Neverjetno, pa resnično!

Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl. švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami in cvetlicami emailirana, prav elegantna in po niski ceni, koristna za vboge in bogate, z enoletno garancijo.

Za 9, 10, in 11 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto talmi-verižico, z medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

12 in 15 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljšje delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zaiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 12 in 15 gl. srebrna cilindrična ura, s pravim zlatim obročem na skok, močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim listom vred.

Samo 15 ali 20 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s pravo talmi-zlato verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 14 gl. taista, znamenito finejša, z orijentalnim kašipotem.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoirna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikla v pravem, čistem talmi-zlatu; te ure imajo celo pred družini to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastonj.

Samo 13 gl. prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrična, nove fazone, z dvojnimi kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprta, s talmi-zlato verižico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato verižico okoli vrata in garantilnim listom vred.

Samo 18 in 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometer-urna ura z dvojnimi pokrovom, najfinejšje emailirana, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z najfinejšjo verižico iz talmi-zlata, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoirna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato verižico in medaljonom vred.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoirna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoirna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnimi pokrovom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar drugega razglašene ure **ceneje**.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1 1/2, gl. 3, 5 do 10 gl.

Pismena naročila

se na pošto povzete ali pošiljate zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzete in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visoki časi.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(176—6)